

Průběh předškolního vzdělávání

2.2.1 Kvalita vzdělávacího procesu

Základním východiskem pro dobré vzdělávací výsledky všech dětí v předškolním vzdělávání je kvalitní průběh vzdělávání, v rámci něhož pedagogové dokážou zvolit adekvátní vzdělávací cíle, metody i formy práce s dětmi a plnohodnotně je realizovat v praxi. Volba vzdělávacích cest musí vycházet z individuálních schopností, dovedností i vědomostí dětí a vést k jejich osobnostnímu a harmonickému rozvoji.

ČŠI ve školním roce 2017/2018 důsledně sledovala a hodnotila, jak systematicky a účelně pedagogové promýšlejí a připravují vzdělávání. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že v 87,5 % sledovaných hospitovaných vzdělávacích bloků pedagogové připravili vzdělávací nabídku v souladu s potřebami dětí a cíli definovanými v kurikulárních dokumentech školy. Většinou bylo využíváno široké spektrum výchovně-vzdělávacích strategií pro naplnění stanovených cílů, přesto byly ve 20,8 % zjištěny nedostatky týkající se jednotvárnosti ve vzdělávání doprovázené nahodilou a neúčelnou volbou metod a forem práce s dětmi. Mezi slabé stránky je nezbytné zařadit oblast sledování vzdělávacího pokroku každého dítěte a jeho zohlednění při plánování a realizaci vzdělávání. Ve 44,2 % neměla pedagogická diagnostika (sledování vývoje a vzdělávacího pokroku dítěte) přímou a adekvátní návaznost na individuální a vzdělávací potřeby jednotlivce. Zajímavostí tohoto zjištění je skutečnost, že pedagogům působícím v samostatných MŠ se daří kvalitativně lépe vzdělávací nabídku připravovat a efektivně ji realizovat než pedagogům MŠ sloučených se ZŠ.

Ve školním roce 2017/2018 školní inspektorky provedly 7 834 hospitací zaměřených na celodenní vzdělávací proces (dopolední i odpolední vzdělávací bloky, pobyt venku, stravování i jiné relaxační, odpočinkové a doplňkové aktivity). Uplatňované vzdělávací cíle v 84 % vycházely z očekávaných dovedností dětí uvedených ve školních a třídních vzdělávacích programech a v 68,5 % reflektovaly i požadavek využití aktuálních podmínek a situací, které při vzdělávání dětí vznikají. Opětovně se však potvrdilo, že cíle vzdělávání systematicky nevycházejí z pedagogické diagnostiky přítomných dětí. Ta byla při vzdělávání plnohodnotně využita pouze ve 27,6 % hospitovaných celků. Důležitý ukazatel kvalitního vzdělávání souvisí i se samotným vzdělávacím obsahem. Vzdělávací nabídka v 81,5 % směřovala k naplnění zvolených cílů a v 66,3 % vzdělávání obsahovalo vhodné příklady využití znalostí a dovedností dětí v souvislosti s reálnými situacemi.

Vzdělání dětí mladších tří let bylo zajištěno většinou ve věkově smíšených, tedy heterogenních třídách (pro děti od 2 do 6 až 7 let). Ty často, vzhledem k této skupině dětí, vykazovaly nedostatky v oblasti materiální, personální, organizační i vzdělávací. V menším rozsahu bylo vzdělávání realizováno ve třídách homogenních, určených pouze dětem do tří let věku. Vzdělávací nabídka byla v těchto třídách připravena vhodněji (vhodnost potvrdilo 82,3 % hospitací), ve třídách heterogenních byla nabídka vhodná jen v 67,4 % hospitací. Školní inspektorky konstatovaly, že vzdělávací nabídka a její aplikace u dětí do tří let, která by měla být primárně zaměřena především na intenzivní rozvoj řeči a motorických dovedností, důslednou podporu samostatnosti i poznávání, objevování, manipulaci a experimentaci s předměty, byla pro děti ve většině případů příliš náročná, neodpovídala jejich vývojovým a individuálním možnostem.

Ve většině hospitovaných bloků byly téměř všechny děti zaujaty připravenou vzdělávací nabídkou a dokázaly spontánně spolupracovat (nejvíce v rámci dopoledních činností). Inspektory sledovaná pasivita jednotlivých dětí byla ojedinělá, vyskytla se v 15,5 % hospitací, ve větší míře u řízených činností (20,9 %). Potvrdil se také dlouhodobý trend, že ve třídách MŠ panuje mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a pedagogem příjemná atmosféra (v 86,9 % hospitací) a děti se chovají dle společně stanovených pravidel soužití.

